

Riedsútstel

Ried	: 23 januari 2025
Agindapunt	: 12
Status	: Meningvormend/Besluitvormend
Program	: Programma 1 - Veiligheid
Eardere behandeling	: -
Portefúlgehâlder	: Dhr. J.E. Boerema
Amtner	: Mevr. E. Bremer
Taheakke	: 1. Aankondigingsbrief onderzoek Inspectie van Onderwijs 2. Verslag onderzoeksgesprek d.d. 30 oktober 2024 3. Verbeterplan inspecties gastouderopvang
Saak- en stiknûmer	: Z2024-03615 / S2024-23264

Underwerp

Inspectie op gastoudervoorzieningen: Structureel verhogen naar wettelijke 50%-norm

Wy stelle jo foar te besluten om:

In de (meerjaren)begroting van 2025 en verder structureel een budget van € 18.000 per jaar op te nemen voor de inspecties van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang, dit om jaarlijks 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang te inspecteren.

Koarte gearfetting

De Inspectie van Onderwijs heeft geconstateerd dat de gemeente Achtkarspelen haar wettelijke inspectietaak op de gastouderopvang niet conform wet uitvoert. Uit de Jaarverantwoording Kinderopvang 2023 kwam namelijk naar voren dat de gemeente Achtkarspelen het toezicht op de gastouderopvang niet heeft geïntensiveerd conform de wettelijke vereiste dat de gemeente jaarlijks minstens 50% van de gastoudervoorzieningen moet inspecteren. Daardoor voldoet de gemeente niet aan de basiskwaliteit van standaard Toezicht Gastouderopvang uit het interbestuurlijk toezichtkader 2023. De inspectie heeft aangegeven dat bij taakverwaarlozing feitelijke indeplaatsstelling wordt toegepast door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) op kosten van de gemeente. Het college wil graag afspraken maken met de inspectie over de verbetering van de taakuitvoering om feitelijke indeplaatsstelling te voorkomen. Concreet betekent dit dat na toekenning van het budget door de raad, het college jaarlijks 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang gaat inspecteren conform de wettelijke norm en voor deze inspecties structureel geld reserveert.

Foech ried/kolleezje

De raad is beslissingsbevoegd, want de raad heeft budgetrecht. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen (artikel 189 Gemeentewet).

Ynlieding

De gemeente is wettelijk verplicht om toezicht te houden op de gastouderopvang. De GGD voert dit toezicht voor de gemeente uit volgens artikel 1.61 Wet kinderopvang. Sinds 1 januari

Ried : 23 januari 2025
Punt : 12
Side : 2

2023 zijn gemeenten verplicht jaarlijks ten minste 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang te inspecteren. Dit is vastgelegd in artikel 1.62 lid 3 van de Wet kinderopvang. Hiervoor was de bestuurlijke afspraak vanuit het Rijk dat minimaal 5% van de gastouderopvang geïnspecteerd moest worden. Voor de intensivering van de inspecties op de gastouderopvangen krijgt elke gemeente extra geld in het gemeentefonds. De extra middelen vanuit het Rijk zijn echter ruimschoots onvoldoende om de kosten te dekken.

Tot 2023 inspecteerde de gemeente Achtkarspelen 10% van de gastouderopvang. De gemeente Achtkarspelen kende een status A wat betekent dat de gemeente voldeed aan de wettelijke minimumeisen voor uitvoering toezicht op en handhaving van de kinderopvang. Toen de wettelijke ophoging van de inspecties bekend is geworden, is in 2022 besloten door de raad van gemeente Achtkarspelen om de inspecties op de gastouderopvang niet te intensiveren. De raad was destijds van mening dat de gemeente vanuit het Rijk onvoldoende werd gecompenseerd om de extra kosten voor de inspecties te dekken. De intensivering van de inspecties op de gastouderopvangen is in 2022 om die reden 'geen knaken, geen taken' van de kadernota gehaald.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) heeft op basis van de Jaarverantwoording Kinderopvang 2023 geconstateerd dat de raad van de gemeente Achtkarspelen heeft besloten het toezicht op de gastouderopvang niet te intensiveren conform de vanaf januari 2023 geldende wettelijke vereisten. Gemeente Achtkarspelen is de enige gemeente in Nederland die de inspecties op de gastouderopvang niet heeft geïntensiveerd naar de wettelijke 50%. De inspectie heeft daarom besloten een onderzoek uit te voeren naar de actuele uitvoering van het toezicht op de gastouderopvang door de gemeente (standaard T4 uit het interbestuurlijk toezichtkader 2023). De inspectie heeft het college hierover op 15 oktober 2024 geïnformeerd. Vervolgens heeft op 30 oktober 2024 een onderzoeksgesprek plaatsgevonden op het gemeentehuis van Achtkarspelen. In dit gesprek is aan het college gevraagd hoe de tekortkoming (het niet voldoen aan de inspectienorm van 50%) wordt opgelost waarbij de inspectie ook duidelijk heeft aangegeven dat bij taakverwaarlozing feitelijke indeplaatsstelling wordt toegepast door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna: SZW) op kosten van de gemeente.

Te berikken effect

Wij willen als gemeente voorkomen dat er indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing wordt toegepast door het Ministerie van SZW. Daarnaast wil de gemeente zich graag houden aan haar verantwoordelijkheden en haar taken uitvoeren conform wet- en regelgeving. Daarom willen we het percentage inspecties van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang structureel verhogen naar 50%.

Argumenten

De argumenten om te voldoen aan de wettelijke plicht 'jaarlijks ten minste 50% van de geregistreerde voorzieningen gastouderopvang inspecteren' zijn:

- Door het ophogen van de inspecties voorkomen we dat indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing wordt uitgevoerd door het Ministerie van SWZ;
- Door inspecties komen eventuele gebreken bij gastouderopvangen aan het licht, hierdoor kan het college sturen op een hogere kwaliteit gastouderopvang. Goede kwaliteit van de gastouderopvang is essentieel vanuit het belang dat de samenleving heeft bij een gezonde en optimale ontwikkeling van haar kinderen;
- Door inspecties te verrichten, wordt er bijgedragen aan het doel om verantwoorde gastouderopvang in een veilige omgeving te verzorgen;
- Door het ophogen van de inspecties laat je als gemeente aan de buitenwereld zien dat je conform wet- en regelgeving handelt en dat de gemeente haar verantwoordelijkheid hierin neemt. Het nalaten van het handelen conform wet- en regelgeving geeft een verkeerd signaal af aan het Ministerie, de inspectie, de GGD, overige ketenpartners en inwoners.

Alternativen

Het alternatief voor het ophogen van de inspecties geregistreerde voorzieningen gastouderopvang naar 50% is het niet ophogen van de inspecties. Dit is niet wenselijk om de volgende redenen:

- Zodra de gemeente de inspectienorm niet verhoogt naar 50%, draagt de inspectie de casus over aan het Ministerie van SZW. Het Ministerie van SZW zal vervolgens juridische interventie aankondigen, een besluit tot indeplaatsstelling nemen en vervolgens feitelijke indeplaatsstelling uitvoeren. Dit betekent dat het Ministerie alsnog de inspecties op de gastouderopvang intensiveert naar de wettelijke 50% waarbij de gemeente alsnog de kosten draagt voor de ophoging van de inspecties;
- De kosten voor het ophogen van de inspecties bij indeplaatsstelling door het Ministerie zijn hoger dan wanneer de gemeente de inspecties op de gastouderopvang zelf uitvoert;
- De gemeente voldoet niet aan de basiskwaliteit van standaard Toezicht Gastouderopvang (T4) uit het interbestuurlijk toezichtkader 2023;
- De gemeente verliest de status A (het voldoen aan de wettelijke minimumeisen voor uitvoering toezicht op en handhaving van de kinderopvang) en B (gemeente leeft wettelijke taken niet of onvoldoende na) en ontvangt status C wat betekent dat de gemeente haar wettelijke taken niet of onvoldoende naleeft en niet of onvoldoende meewerkt aan het maken en uitvoeren van verbeterafspraken tussen de inspectie en het college;
- De gemeente straalt hiermee uit richting het Ministerie, de inspectie, de GGD, overige ketenpartners en inwoners dat zij het toezicht op een veilige gastouderopvang niet van belang vindt;
- Wanneer er een incident plaatsvindt en de gemeente had dit kunnen voorkomen door middel van een gastouderinspectie, dan loopt de gemeente enorme imagoschade op.

Kanttekenings/risiko's

N.v.t.

Finânsjes

Dit voorstel ziet toe op de structurele ophoging van 50% van de uitvoering van de inspecties van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang. In de begroting zijn hiervoor geen middelen beschikbaar gesteld.

De totale kosten voor de uitvoering van deze inspecties worden ingeschat op € 18.000 per jaar. Aangezien de reeds (beperkte) verkregen middelen van het Rijk van € 2.000 zijn opgenomen in de algemene reserve, zal dit voorstel een negatief effect hebben op het begrotingsaldo van € 18.000.

Gezien de (meerjarige) financiële positie van de gemeente Achtkarspelen wordt in de basis negatief geadviseerd op financiële uitzettingen van de begroting. Echter dit voorstel is het 'beste van twee kwaden' waarbij de kosten zo veel als mogelijk worden beperkt. Alternatief is dat geen uitvoering gegeven wordt aan deze taak en er een besluit van indeplaatstelling wordt genomen door het Ministerie van SZW. De inschatting is dat dit tot hogere kosten zal leiden dan deze voorgestelde uitzetting.

Het voorstel is dan ook om aan de raad, via een separaat raadsvoorstel, voor te stellen om budget voor de inspecties van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang van € 18.000 structureel op te nemen in de (meerjaren)begroting.

Door middel van het bijgevoegde raadsvoorstel zal het budget opgenomen worden in de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026.

Ried : 23 januari 2025
Punt : 12
Side : 4

Overigens willen wij opmerken dat de invulling van deze wettelijke taak ten koste gaat van het (reeds al negatieve meerjarige) begrotingssaldo. Hiermee zal een (mogelijke) ombuigingsdoelstelling worden vergroot.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje

N.v.t.

Kommunikaasje

N.v.t.

Yntegraliteit

De toezicht en handhaving van de gastouderopvang is belegd bij de afdeling Toezicht en Handhaving. Sociaal domein is vanuit onderwijs betrokken bij de kinderopvang en gastouderopvang.

Previensje

N.v.t.

Gearwurking

N.v.t.

Ferfolchtrajekt

N.v.t.

Evaluaasje

N.v.t.

Buitenpost, 17 december 2024

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,
secretaris, burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong

dhr. mr. O.F. Brouwer

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 17 december 2024, punt nr.: 12;

Beslút:

In de (meerjaren)begroting van 2025 en verder structureel een budget van € 18.000 per jaar op te nemen voor de inspecties van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang, dit om jaarlijks 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang te inspecteren.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Achtkarspelen van 23 januari 2025.

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. mr. G.J. Andringa

Dhr. mr. O.F. Brouwer